

چارچوب و راهنمای

تدوین مقالات علمی - پژوهشی

پژوهشکده کاربردی تعلیم و تربیت استان آذربایجان شرقی

چارچوب و راهنمای تدوین مقالات علمی - پژوهشی

ترتیب قسمت‌ها

۱. عنوان
۲. چکیده
۳. مقدمه
۴. مواد و روشها
۵. نتایج و یافته‌ها
۶. بحث
۷. پی‌نوشتها
۸. منابع و ماخذ
۹. چکیده به زبان انگلیسی

۱- عنوان: عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی نویسنده، نویسندگان، درجه علمی و مدرک تحصیلی نویسندگان، محل انجام پژوهش (دانشگاه یا موسسه مربوطه)

۲- چکیده: چکیده به فارسی و انگلیسی که در متن آن به اهداف و دامنه بحث، مواد و روشهای بکار رفته، متدولوژی بکار رفته، خلاصه یافته‌ها و نتایج مهم اشاره شده باشد، چکیده بیش از ۱۵۰ کلمه نباشد.

۳- مقدمه: شامل بیان مسئله و هدف آن با مروری بر بررسیهای گذشته. موارد ذکر شده در مقدمه با عناوین جداگانه درج نمی‌شود بلکه بصورت ترکیبی تحت عنوان مقدمه ذکر می‌شود. در واقع مقدمه مقاله بایستی بیانگر موارد زیر باشد:

- اولاً مقدمه بایستی ماهیت و دامنه مسئله مورد بحث را با تمام وضوح ممکن نشان دهد.
- مقدمه باید برای آگاهی دادن به خوانندگان مروری بر متون مربوط به مسئله انجام دهد.
- باید بیان‌کننده روش بحث باشد اگر لازم شد دلایل را برای انتخاب این روش خاص ارائه دهد.
- نتایج اصلی بحث را بگوید.

۴- مواد و روشها: شرح دقیق طرح تحقیق، مواد و روشها، جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری و روشهای تحلیل آماری به کار گرفته شده به صورت عناوین فرعی مستقل و مجزا از هم

۵- یافته‌ها و نتایج: شرح کامل یافته‌های تحقیق با ارائه فرضیه‌ها و شرح مختصر و تحلیل آماری آنها در تائید یا رد آنها به همراه جداول مربوطه در صورت لزوم.

۶- بحث: شامل نکات مهم یافته‌ها، مقایسه آن با یافته‌های حاصل از مطالعات دیگر، توجیه و تفسیر موارد مشترک و موارد اختلاف، بیان کاربرد احتمالی یافته‌ها، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها حاصل از یافته‌های تحقیق. رعایت موارد زیر در این بخش مناسب است:

- سعی کنید اصول، رابطه‌ها و تعمیم دادن‌هایی را که نتایج نشان می‌دهند ارائه دهید در نظر داشته باشید بحث خوب آن است که نتایج را بحث کند نه اینکه آنها را مجدداً تکرار کند.
- هرگونه استثناء یا عدم ارتباط (بین دو متغیر) را ذکر نموده و نکات حل نشده را معلوم نمایید.
- نشان دهید که چطور نتایج و تفسیرهای شما مطابق (و یا مخالف) کارهای منتشر شده قبلی است.
- فواید تئوریک کار خود و همچنین هرگونه کاربرد عملی آن را بحث کنید.
- نتیجه‌های خود را هر قدر می‌توانید واضح بیان کنید و شواهد خود را برای هر نتیجه بطور خلاصه ذکر نمایید.

۷- **پی نوشت ها:** اسامی افراد، واژه‌ها و اصطلاحات خارجی که ذکر آنها ضروری است با استفاده از اعداد توک (۱ و ۲ و ...) شماره گذاری و در این قسمت آورده شوند.

۸- **منابع و مأخذ:** ابتدا منابع فارسی و سپس منابع انگلیسی آورده شود.

شیوه تنظیم فهرست منابع

فهرست منابع معمولاً (بدون ذکر شماره) به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی مؤلفان تنظیم می‌شود، و برای هر منبع مشخصات مؤلف (یا مؤلفان)، تاریخ انتشار، عنوان و اطلاعات مربوط به انتشار اثر (شهر، کشور و نام ناشر) به دنبال هم قید می‌گردد. جدا سازی این اطلاعات با نقطه، و جداسازی اجزای مختلف هر یک از این اطلاعات با ویرگول صورت می‌گیرد.

عنوان کتابها، مجله‌ها و ژورنالها باید با حروف کج (ایتالیک) یا سیاه، و عنوان مقاله‌های مجله‌ها باید به گونه ساده (یعنی بدون هیچ نوع علامتی) نوشته شود. قالب کلی تنظیم اطلاعات مربوط به فهرست منابع به صورت زیر است.

کتاب: نام خانوادگی (نویسنده)، نام (نویسنده)، سال نشر (داخل پرانتز)، عنوان کتاب، جلد، مترجم، شماره چاپ، محل انتشار، ناشر.

مجله: نام خانوادگی (نویسنده)، نام (نویسنده)، سال نشر (داخل پرانتز)، عنوان مقاله، عنوان مجله، شماره دوره، صفحه.

چنانچه اثر فاقد نویسنده (مؤلف، ویرایشگر، گردآورنده و ...) باشد سازمان محل انتشار به جای نام نویسنده نوشته می‌شود.

اینک به ذکر چند نمونه از مراجعی که در فهرست منابع می‌آید می‌پردازیم:

کتاب با یک نویسنده

هومن، حیدرعلی. (۱۳۷۶). شناخت روش علمی در علوم رفتاری (پایه‌های پژوهش) چاپ سوم. تهران: نشر پارسا.

کتاب با دو نویسنده

افروز، غلامعلی و هومن، حیدرعلی. (۱۳۷۶). روش تهیه آزمون هوش (هوش آزمای تهران - استنفرد - بینه) تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

کتاب با سه نویسنده

ونوس، داود، ابراهیمی، عبدالحمید، و روستا، احمد. (۱۳۷۵). تحقیقات بازاریابی (نگرش کاربردی). تهران: سمت

توجه داشته باشید که چنانچه یک اثر دارای سه تا پنج مؤلف باشد، در متن گزارش (و نیز در بخش منابع) برای نخستین بار که به آن اثر اشاره می‌شود، باید نام تمامی نویسندگان ذکر شود. اما در اشارات بعدی (و نیز در مواردی که یک اثر دارای شش نویسنده است) فقط نام نخستین نویسنده و به دنبال آن همکاران (معادل . et c در انگلیسی) نوشته می‌شود.

نشر کتاب به وسیله نویسنده

هومن، حیدرعلی. (۱۳۵۴). اندازه گیریهای روانی و تربیتی و فن تهیه تست. تهران: مؤلف سازمان یا مؤسسه به منزله نویسنده

انجمن ریاضی ایران. (۱۳۷۰). واژه‌نامه ریاضی و آمار: انگلیسی به فارسی، فارسی به انگلیسی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

ویراستار یا گردآورنده، به منزله نویسنده.

شفیع آبادی، عبدالله (گردآورنده). (۱۳۷۴). مجموعه مقالات اولین سمینار راهنمایی و مشاوره. تهران:

انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

کتابهای ترجمه شده

ترندایک، آر. ال. (۱۳۷۵). **روان سنجی کاربردی** (چاپ سوم). ترجمه حیدرعلی هومن. تهران: انتشارات دانشگاه تهران. (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۱۹۸۲).

کتاب بدون ذکر نام ناشر و محل نشر

رواسانی، شاپور. (بدون ذکر تاریخ). **دولت و حکومت در ایران**. (بی جا) و (بی نام).

مقاله ای از یک مجله

هومن، حیدرعلی. (۱۳۶۶). بررسی مدل های علی پیشرفت تحصیلی. **نشریه علوم تربیتی**، فصلنامه علمی و پژوهشی. دانشکده علوم تربیتی (دانشگاه تهران). سال دهم، شماره ۱-۲، صص ۳۷-۱۹.

مقاله ای از یک روزنامه

محقق کجیدی، محمد کاظم. (۱۳۷۵، ۲۱ مهر). موانع ساختاری توسعه بخش کشاورزی. **کیهان**، ص ۶

دائرة المعارف و فرهنگها

مصاحب، غلامحسین (سرپرست). (۱۳۴۵). **دائرة المعارف فارسی**. تهران: فرانکلین.

رساله ها و پایان نامه ها

امیریور امرائی، ساسان. (۱۳۷۰). **تحلیل عاملی مقیاس تهران - استنفرد - بینه (TSB)**. پایان نامه تحصیلی کارشناسی ارشد (چاپ نشده). دانشگاه تهران.

مقاله های ترجمه شده

اورمه، کاتلین. (۱۳۵۴). توانائی، شخصیت، و پیشرفت تحصیلی در کودکان پیش دبستانی. (ترجمه حیدرعلی هومن). **مجله روان شناسی**. شماره ۱۲، صص ۲۳۷-۲۲۷. (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۱۹۷۵).

مقاله یا مطلبی از یک سایت اینترنتی

آدرس صفحه یا قسمت مورد نظر را در اینترنت که در قسمت آدرس بار صفحه مربوطه درج شده، به همراه تاریخ مراجعه به آن صفحه عینا می نویسیم:

<http://www.iran-newspaper.com/1383/830827/html/social.htm>. (۱۳۸۴/۶/۱۷)

مثال دیگر:

<http://www.eaier.sch.ir/eaier2/chekideh.htm>. (۱۳۸۴/۶/۱۲)

● مقاله در سه نسخه به همراه دیسکت مربوطه که ترجیحا در نرم افزار word ، windows 98 با نوع خط TAHOMA تایپ شده، تحویل گردد.

● مقاله باید دارای یک حکم معین و مشخص باشد و هدف و نتایجی را که مقاله در جهت ارایه آنها تدوین شده، بصورت مشخص و آشکار ارایه نماید.

● آیین نگارش زبان فارسی به طور کامل رعایت شود، مطالب مقاله فقط در یک رویه A4 و به صورت یک ستونی با رعایت حاشیه لازم تایپ گردد.

